

IMPACTUL SOCIO-ECONOMIC AL INDUSTRIEI DE BĂUTURI RĂCORITOARE ÎN ROMÂNIA

DATE DE REFERINȚĂ PENTRU ANII 2024-2025

**STUDIU DEZVOLTAT DE A.S.E.
PENTRU ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
BĂUTURI RĂCORITOARE (ANBR)**

PERFORMANȚĂ ÎNCETINITĂ DE TAXARE

Industria băuturilor răcoritoare și apelor îmbuteliate are o contribuție stabilă și semnificativă la PIB și reprezintă principalul angajator din sectorul fabricării băuturilor din România și contributor net major la bugetul de stat. Cu o medie anuală de aproximativ 10.000 de angajați, industria reunește peste jumătate dintre angajații din sectorul Fabricării băuturilor din România.

Performanța ridicată se traduce în salarii peste media economiei. Astfel, industria generează anual circa 1 miliard lei în taxe și impozite directe. În plus, cele 18 fabrici care reprezintă industria producătoare de băuturi răcoritoare și ape îmbuteliate reușesc să contribuie la micșorarea deficitului de balanță comercială (import/export). Dovada se regăsește în date statistice. Numai în 2024, valoarea exporturilor de băuturi alcoolice și nonalcoolice a depășit suma record de 2 miliarde lei.

Din păcate, evoluția a fost stopată de măsuri pompieristice aplicate exclusiv industriei. Din 2023 până în prezent, producătorii de băuturi răcoritoare au resimțit vizibil taxarea succesivă și discriminatorie impusă în cascadă, atât din cauza TVA, care a crescut de la 9 la 19%, apoi la 21%, cât și din cauza accizei pe zahărul din băuturile răcoritoare. Industria s-a dovedit sensibilă la toate aceste schimbări, iar investițiile și locurile de muncă au început să intre pe o pantă descendentă. Astfel, creșterea a fost înlocuită treptat de stagnare și de scădere, un trend negativ care se menține de la an la an.

CONTRIBUȚIA MACROECONOMICĂ

Valoare adăugată și impact în PIB

- **Stabilitate:** Industria băuturilor răcoritoare și apelor îmbuteliate (CAEN 1107) contribuie anual cu peste **0,6% din PIB-ul României**. Această pondere a rămas constantă în ciuda pandemiei, inflației sau crizei energetice.

Tabelul 1. Evoluția contribuției directe la PIB a codului CAEN 1107 (Producția de băuturi răcoritoare nealcoolice; producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate) (%)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
CAEN 1107	0,67	0,65	0,61	0,63	0,65	0,64	0,61

Sursa: Studiu ASE

- **Performanță:** În 2024, industria băuturilor răcoritoare și apelor îmbuteliate a generat **3,7 miliarde lei valoare adăugată brută**, reprezentând peste **52% din întreaga valoare adăugată** a sectorului fabricării băuturilor.
- **Eficiență:** Raportul ridicat dintre valoarea adăugată (industria băuturilor nealcoolice generează **56% din totalul salariilor și indemnizațiilor** plătite în întreaga industrie a băuturilor și circa **1 miliard lei în taxe și impozite directe/an**) și dimensiunea industriei (din cele 806 microîntreprinderi din industria băuturilor în 2024, **338** aparțineau industriei băuturilor nealcoolice) indică o eficiență economică remarcabilă, esențială pentru politicile publice de dezvoltare.

OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI IMPACTUL FISCAL

Motor social și contribuitor net la bugetul de stat

- **Locuri de muncă:** Industria susține direct aproximativ **10.000 de angajați**, reprezentând peste **55% din totalul angajaților** din producția de băuturi.
- **Impact indirect:** Industria contribuie și la bunăstarea celor **60.000 de angajați de pe lanțul de valoare** și a familiilor acestora.
- **Calitatea ocupării:** Productivitatea ridicată se traduce **în salarii peste media economiei**, asigurând stabilitatea pieței muncii.
- **Eficiență fiscală:** Industria generează anual circa **1 miliard lei în taxe și impozite directe**.
- **Contribuție record:** Taxele plătite per angajat sunt cu **peste 50% mai mari** decât media pe economie, confirmând rolul de contribuitor net major.

Tabelul 2. Evoluția contribuției codului CAEN 1107 la ocuparea forței de muncă în sectorul aferent CAEN 11 (Fabricarea băuturilor) (%)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total CAEN 11	18421	19335	19351	19134	18905	17281	17826
CAEN 1107	10429	10586	10730	10549	10702	9365	9930
Pondere CAEN 1107 în CAEN 11	57%	55%	55%	55%	57%	54%	56%

Sursa: Studiu ASE

INVESTIȚII ȘI EXPORTURI

Echilibru între capitalul românesc și cel străin

- **Capitalul autohton domină numeric industria, însă cel străin și mixt o domină din punct de vedere economic.**
- **Transfer de tehnologie:** Prezența capitalului străin aduce standarde de calitate internaționale, digitalizare și acces la lanțuri globale de distribuție.
- **Potențial de export:** Exporturile totale de băuturi au depășit 2 miliarde lei în 2024, contribuind la echilibrarea / micșorarea deficitului de balanță comercială.
- **Tabelul 3. Valoarea exportului (FOB) de băuturi alcoolice și nonalcoolice, conform Nomenclatorului Combinat, total, din care pentru Uniunea Europeană (mii lei)**

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total	781,135	759,250	956,914	1,511,504	1,870,034	2,072,846
Din total: Uniunea Europeana	596,424	515,281	624,256	1,008,624	1,290,017	1,414,990

Sursa: INS, valori convertite în lei din Euro la cursul mediu anual conform datelor BNR

Industria băuturilor răcoritoare și apelor îmbuteliate reprezintă un pilon strategic al economiei naționale, având o contribuție semnificativă la bugetul de stat și la dezvoltarea pieței interne. Se remarcă prin performanță economică ridicată, oferă salarii peste media națională și menține un grad de conformare fiscală de 100%, prin plata integrală a taxelor și absența evaziunii fiscale. Totodată, industria contribuie la reducerea deficitului balanței comerciale prin echilibrarea raportului import-export, fiind percepută ca o soluție sustenabilă pentru diminuarea dezechilibrelor economice.

PROVOCĂRI FISCALE

TVA

9% → 19% (2023) → 21% (2025)

Acciza pe zahărul din băuturile răcoritoare

Aplicată din **2024**, **exclusiv** băuturilor răcoritoare și mărită din **2025**, deși zahărul din băuturi reprezintă aproximativ **3%** din aportul caloric zilnic al unui adult.

Evoluția accizei: - 2024: 40 / 60 RON/hl - 2025: 44 / 66 RON/hl - 2026 (planificat): 48,4 / 72,6 RON/hl.

Din 2023 până în prezent, un litru de suc s-a scumpit, în medie, cu 1,2 lei la raft, ceea ce reprezintă o majorare de preț între 25-50%, în funcție de dimensiunea ambalajului.

Figura 2. Indicele prețurilor de consum/mărfurilor alimentare/ape minerale, băuturilor răcoritoare, sucurilor de fructe și legume în România (% , 2018=100)

Sursa datelor: calcule proprii pe baza datelor Eurostat

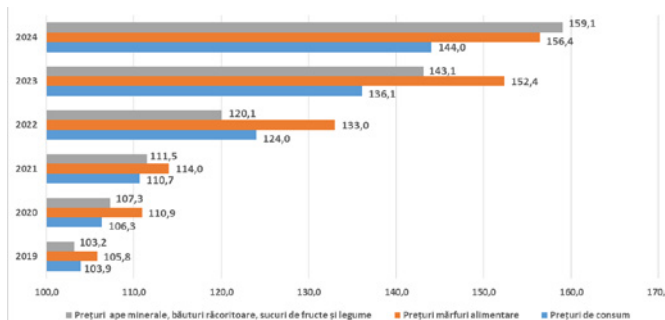
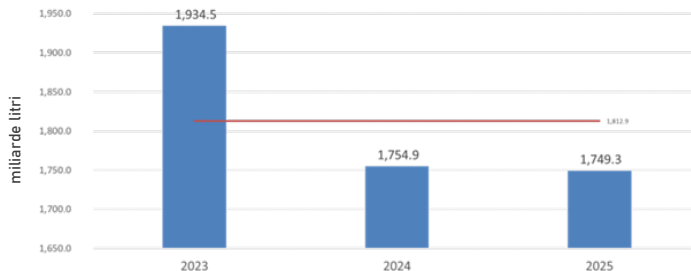

Figura 3. Evoluția volumelor de băuturi răcoritoare nealcoolice

Deși există o evoluție pozitivă a cifrei de afaceri de la an la an, analiza volumelor relevă o scădere semnificativă de mai mult de **9,5%**, ca urmare a presiunilor fiscale și a factorilor economici conjuncturali.

Sursa datelor: Studiul ASE

EFECTE ASUPRA CONSUMATORULUI ȘI INDUSTRIEI

- Creșterea taxelor pe consum se reflectă direct în prețurile finale și afectează consumatorii. Având un caracter regresiv, acestea pun presiune suplimentară pe gospodăriile cu venituri mici. Practic, în perioada 2023-2024 creșterea cumulată a prețurilor băuturilor răcoritoare și apelor îmbuteliate a fost de 32,5%, ritm net superior celui de 17,6% al prețurilor mărfurilor alimentare.
- Este un moment de cumpănă pentru industria băuturilor răcoritoare și apelor îmbuteliate, care de la avântul din anii 2018-2022 (creștere cumulată de 7,1% a cifrei de afaceri), a trecut brusc la stagnare și apoi la scădere (în 2024, reduceri de 2,6% ale cifrei de afaceri față de 2022).
- Reducerea cererii influențează negativ investițiile și planurile de dezvoltare ale producătorilor, dar și pe cele ale firmelor din lanțul de valoare.
- TVA-ul și accizele sunt instrumente ușor de colectat și pot genera venituri bugetare pe termen scurt, dar amplifică presiunile inflaționiste. TVA-ul se aplică și asupra accizelor, ceea ce înseamnă că prețul final al băuturilor nealcoolice include atât taxa pe valoare adăugată standard, cât și accizele la care se aplică TVA, crescând astfel efectiv costul pentru consumatori.

Efectele socio-economice ale acestor măsuri sunt clare, în timp ce potențialele beneficii pentru sănătatea publică nu se întrevăd, pentru că este taxată doar o mică parte din zahărul din dieta românilor.

Efectele asupra bugetului de stat nu sunt pe măsura așteptărilor, acciza pe zahărul din băuturile răcoritoare generând venituri cu mult sub cele planificate.

CONCLUZII

IMPORTANȚA INDUSTRIEI

Industria băuturilor nealcoolice este o componentă majoră a industriei fabricării băuturilor (CAEN 11) prin contribuții semnificative la cifra de afaceri, valoare adăugată și ocuparea forței de muncă:

- **Cifra de Afaceri:** În 2024, CAEN 1107 a generat **53,96% din cifra de afaceri a sectorului băuturilor**, cu o valoare de aproximativ 1,17 ori mai mare decât toate celelalte ramuri la un loc.
- **Valoare Adăugată Brută:** 3,74 miliarde lei, reprezentând **peste 52% din VAB totală a industriei băuturilor**.
- **Ocuparea forței de muncă:** 54–57% din totalul angajaților sectorului, cu o scădere mai lentă a forței de muncă față de restul industriei între 2019 și 2024, ceea ce sugerează **stabilitatea ocupării forței de muncă în acest sector**.
- **Structura companiilor:** 338 din cele 806 microîntreprinderi ale industriei fac parte din CAEN 1107; majoritatea sunt microîntreprinderi (85%), urmate de firme mici (9%) și medii/mari (6%).
- **Contribuția salarială:** 56% din totalul salariilor și indemnizațiilor din industrie, indicând **productivitate ridicată și salarii peste medie**.

EFECTE RESIMȚITE DE INDUSTRIE

În perioada 2023–2024, sectorul a resimțit presiuni fiscale care au dus la scăderea cu circa 7,2% a angajaților și la o reducere de 2,6% a cifrei de afaceri reale, cauzată, în principal, de majorarea TVA și introducerea accizei pe zahăr. Prețurile băuturilor răcoritoare au crescut cu 32,5% în 2023–2024, mult peste media mărfurilor alimentare din România (17,6%) și a prețurilor generale de consum (16,2%).

Industria acționează ca un motor principal în sectorul băuturilor, dar este sensibilă la șocuri fiscale, care se manifestă rapid prin ajustări ale forței de muncă și majorări de prețuri. Pentru a menține creșterea, companiile trebuie să continue investițiile în tehnologii sustenabile, eficiență energetică, digitalizare și parteneriate, concentrându-se totodată pe inovare și pe dezvoltarea de produse de calitate, funcționale și branduri puternice.

INDUSTRIA BĂUTURILOR RĂCORITOARE ȘI APELOR ÎMBUTELIATE – DATE-CHEIE

Industria băuturilor răcoritoare și apelor îmbuteliate este unul dintre cele mai eficiente și stabile segmente ale industriei alimentare din România, cu impact direct asupra creșterii economice, ocupării forței de muncă și veniturilor bugetare.

Indicatori-cheie

- **Peste 0,6% din PIB-ul României**
- **3,7 miliarde lei valoare adăugată brută (2024)**
- **~10.000 locuri de muncă directe**
- **~1 miliard lei/an taxe și impozite directe**
- **+50% taxe/angajat față de media economiei**

Mesaj final

Analiza datelor economice arată că industria băuturilor nealcoolice este un sector cu valoare adăugată ridicată, productivitate peste medie și contribuție fiscală semnificativă, având un rol stabilizator în economia națională.

Pentru conservarea investițiilor, a locurilor de muncă și a contribuției bugetare a sectorului, producătorii au nevoie de predictibilitatea politicilor publice și de tratament fiscal nediscriminatoriu.